

Служба „Преса и
информация“

Съд на Европейския съюз
ПРЕССЪОБЩЕНИЕ № 21/13
Люксембург, 28 февруари 2013 г.

Решение по дело C-1/12
Ordem dos Técnicos Oficiais de Contas

Правото на Съюза не допуска професионална организация да налага на членовете си система на задължително обучение, която отчасти премахва конкуренцията и създава дискриминационни условия в ущърб на конкурентите на тази организация

Обстоятелството, че дадена професионална организация е длъжна съгласно правната уредба да установи система на задължително обучение, не изключва от приложното поле на правото на Съюза нормите, приети от тази организация

Организацията на експерт-счетоводителите (Ordem dos Técnicos Oficiais de Contas, ОТОС) е португалско професионално сдружение, в което експерт-счетоводителите трябва задължително да членуват. ОТОС е длъжна да представлява професионалните интереси на тези лица и да контролира всички аспекти, свързани с упражняването от тях функции.

В Португалия експерт-счетоводителите са длъжни по силата на приет от ОТОС правилник да получат за всяка от последните две години средно по 35 образователни кредита от обучения, проведени или одобрени от ОТОС. Правилникът за образователните кредити, също приет от ОТОС, предвижда за тази цел два вида обучения. От една страна, институционално обучение (с максимален хорариум от шестнадесет часа), насочено към законодателните инициативи и промени и професионално-етичните норми на поведение. Такова обучение може да провежда само ОТОС. Всеки експерт-счетоводител трябва да придобие дванадесет кредита годишно от институционални обучения. От друга страна, професионално обучение (с хорариум над шестнадесет часа), състоящо се от учебни занятия, чиято цел е участниците да придобият познания по въпроси, свързани с професията. Освен ОТОС такова обучение могат да провеждат и регистрираните към ОТОС институции. Решението дали да се регистрира или не дадена обучаваща институция и решението дали да се одобрят или не предлаганите от тези институции обучителни курсове се вземат от ОТОС след заплащането на такса.

С решение от 7 май 2010 г. португалският Орган по конкуренцията обявява, че в нарушение на правото на Съюза, с Правилника за образователните кредити е накърнена конкуренцията на пазара на задължителното обучение на експерт-счетоводителите на цялата територия на страната. Поради това на ОТОС е наложена глоба. Този пазар бил изкуствено разделен, като една трета от него била запазена за ОТОС (12 образователни кредита от общо 35), а на другата част от него пазар били наложени дискриминационни условия в ущърб на конкурентите на организацията.

ОТОС отправя искане до португалските съдилища за отмяна на това решение. В този контекст сезираният с въззивна жалба Tribunal da Relação de Lisboa [Лисабонски апелативен съд] отправя запитване до Съда във връзка с прилагането на правото на Съюза в областта на конкуренцията по отношение на професионалните организации.

В постановеното днес решение Съдът приема, първо, че правилник, приет от професионална организация като ОТОС, трябва да се счита за решение на сдружение на

предприятия по смисъла на правото на Съюза в областта на конкуренцията¹. Освен това **обстоятелството, че професионална организация като ОТОС е длъжна съгласно правната уредба да установи система на задължително обучение за своите членове, не може да изключи от приложното поле на европейското конкурентно право нормите, приети от тази професионална организация**, при условие че същите изцяло произтичат от самостоятелни действия на тази организация. В допълнение, обстоятелството, че тези норми нямат пряко отражение върху икономическата дейност на членовете на професионалната организация, не изключва прилагането на правото на Съюза в областта на конкуренцията, тъй като нарушението, в което е упреknата тази организация, се отнася до пазар, на който самата тя извършва икономическа дейност.

На второ място, Съдът постановява, че **правилник, приет от професионална организация, с който се установява система на задължително обучение на експерт-счетоводителите, за да се осигури качеството на предлаганите от тях услуги, представлява забранено от правото на Съюза ограничение на конкуренцията, доколкото премахва конкуренцията на съществена част от съответния пазар, с което облагодетелства въпросната професионална организация, и доколкото налага дискриминационни условия на другата част от този пазар в ущърб на конкурентите на тази организация** — обстоятелства, които националната юрисдикция следва да провери.

Така, за да прецени произтичащите от правилника последици за конкуренцията, португалският съд ще трябва преди всичко да изследва структурата на пазара, за да установи дали направеното между двата вида обучение разграничение според тяхната цел, институциите, които могат да провеждат обучителните курсове, и продължителността на последните е оправдана. Що се отнася до целта, от обстоятелствата може да се направи извод, че поне отчасти тези два вида обучение биха могли да се считат за взаимозаменяеми (например не е изключено законодателните промени да са застъпени както в институционалното, така и в професионалното обучение). Що се отнася до институциите, които могат да провеждат тези два вида обучение, Съдът отбелязва, че въпросният правилник предоставя на ОТОС съществена част от пазара на задължителното обучение на експерт-счетоводителите. Що се отнася до продължителността на обучителните курсове, португалският съд ще трябва да провери дали другите обучаващи институции, които искат да предлагат кратък курс на обучение, са лишени от възможност да направят това, което би засегнало обичайното взаимодействие между търсенето и предлагането. Той ще трябва също така да прецени дали обстоятелството, че експерт-счетоводители са длъжни да получат най-малко дванадесет образователни кредита годишно от институционални обучения — докато подобно изискване не е предвидено във връзка с професионалното обучение — може да даде конкурентно предимство на обучителните курсове, организирани от ОТОС.

На следващо място португалският съд ще трябва да проучи условията за достъп на различни от ОТОС институции до пазара, за да установи дали са осигурени равни възможности за различните икономически оператори. В това отношение Съдът отбелязва, че ОТОС провежда професионално обучение без да преминава одобрителна процедура, за разлика от обучаващите институции, които трябва да изпълнят формулираните, доста неясно, в правилника условия. Така, ОТОС си е предоставила изключителното право да се произнася по заявленията за регистриране и одобряване, като във връзка с това право не са предвидени ограничения, задължения или контрол, което би могло да я подтикне да нарушава конкуренцията, като отдава предимство на собствените си обучителни курсове. Освен това Съдът подчертава, че процедурата за одобрение на обучителните курсове, така както е организирана от ОТОС, може да ограничи предлагането на такива курсове от другите обучаващи институции, доколкото съгласно тази процедура заявлението за одобрение трябва да бъде подадено поне три месеца преди началото на курса, което на

¹ Член 101, параграф 1 забранява всички споразумения между предприятия, решения на сдружения на предприятия и съгласувани практики, които биха могли да засегнат търговията между държавите членки и които имат за своя цел или резултат предотвратяването, ограничаването или нарушаването на конкуренцията в рамките на вътрешния пазар.

практика лишава тези институции от възможност във всеки един момент да предложат актуални обучителни курсове.

Накрая Съдът отбелязва, от една страна, че подобни ограничения изглежда надхвърлят това, което е необходимо за да се осигури качеството на предлаганите от експерт-счетоводителите услуги, и, от друга страна, че тези ограничения не попадат в обхвата на предвиденото в Договора освобождаване.

ЗАБЕЛЕЖКА: Преюдициалното запитване позволява на юрисдикциите на държавите членки, в рамките на спор, с който са сезирани, да се обърнат към Съда с въпрос относно тълкуването на правото на Съюза или валидността на акт на Съюза. Съдът не решава националния спор. Националната юрисдикция трябва да се произнесе по делото в съответствие с решението на Съда. Това решение обвързва по същия начин останалите национални юрисдикции, когато са сезирани с подобен въпрос.

Неофициален документ, предназначен за медиите, който не обвързва Съда.

[Пълният текст](#) на съдебното решение е публикуван на уебсайта CURIA в деня на обявяването.

За допълнителна информация се свържете с Илияна Пальова ☎ (+352) 4303 3708

Кадри от обявяването на решението са достъпни на [„Europe by Satellite“](#) ☎ (+32) 2 2964106